

Frencè Švigla.

Frencè Švigla, dolg kot žrd, suh kot smrt, je bil na Gorjanskem doma. Staro bajto je imel visoko v hribih, pa je videl daleč, daleč. Včasih je pastiroval, včasih rezljal žlice in škafe delal, potem drvaril, nazadnje je pa prišla ura, ko se mu je zazdelo, da je zajel vso modrost, in je vtaknil kos sirkovega kruha v malho, pobral neke drenovo gorjačo in šel po svetu.

Hodil je tri ure, pa je prišel v vas, ki je bila že skoraj v dolini. Hiše so bile bele

in gosposke, Frencè pa lačen in je stopil v prvo in poprosil daru božjega. Dali so mu kruha in mleka in ko se je nasitil, se je slovesno obrisal in povedal: »Ne bo kar zastoj. Modrost Vam povem, kot je še niste slišali.«

Zasmejali so se ljudje, potem so pa napeli ušesa.

Frencè je pa stegnil vrat, da bi skoraj pod strop udaril, in je rekel:

»Tako je, resnico povejte vsakemu v obraz, cesarju dajte, kar je cesarjevega, Bogu, kar je božjega, in beraču, kar mu pripada. Amen!«

In je vzel drenovko in šel.

Bili so pa takrat težki časi. Prišli so od nekod ljudje, ki niso govorili po naše. Frencè Švigla jih je videl v dolini, kako so fante lovili in može. Tudi Frencéta so ustavili sredi široke ceste in ga niso pustili naprej.

»Papirje naj pokažem?« se je čudil Frencè.

»Papirje!« so rekli tujci.

»Saj me poznajo,« je premišljal Frencè. »Frencè Švigla sem, pa na Gorjanskem sem doma.«

»Papirjel« so bili hudi oni.

»Nič hudega ne delam po svetu,« se je branil Francè.

»Papirjel« so zakričali in so ga prijeli za roke. Pa je vzdignil drevnovo in udaril dvakrat, trikrat po hrbtih, poskočil v grapo ob cesti in ga potem ni nihče več videl. Zginil je nazaj na Gorjansko.

Čudno, da ni smel hoditi po cestah, ko je bil pa doma in je modrost o resnici razlagal...

Slavstvo

Dolores Vieser, Pevček. Prevel Janez Pucelj. Založila Jugoslovanska knjigarna 1936. Ljudska knjižnica 61. zvezek. — Pisateljica je v tem delu naslikala življenje revnega dečka Ivana, sirote brez očeta in matere. Oče mu v začetku povesti umre za jetiko, mater pa, ki je očeta zapustila že pred leti, sreča Ivan samo enkrat. Zelo žalostna je zgodba ubogega štirinajstletnega Ivana, ki je izgubil očeta in mater, pa zato tembolj zahrepeni po Bogu, po svečeništvu, po darovanju svojega življenja in delovanja Najvišjemu. Silno zanimivo in podrobno opisuje pisateljica skoroda vsak posamezni korak našega junaka, saj vsa knjiga obsega tako rekoč eno samo dobo vsega Ivanovega bivanja v Pevskem domu. Muzikant je Ivan, naraven talent, ki ga je podédoval po svojem očetu. A ta talent nekako žalostno zamre ob bolesi bednega dečka. Zato je iz muzike dvignjeno njegovo delo proti Stvarniku, h kateremu ga tako lepó in očetovsko vodi oče Bernardin, ki vse bolj uganja dečkovo potepuško nrav, ki jo ima Ivan tudi po očetu. Hrepenenje po dalji, po materi, po nečem lepem, vse to se končno usmeri v eno samo željo — po združitvi z Bogom, po žrtvi in darovanju

Njemu, ki je naše vse. Prelepa gospodična z gradu ga hoče zvabiti na krivo pot, a ob romantični, izredni postavi Italijana Veracinija spozna vso prevaro tozemske ljubezni in slepilne sreče. Nad vse zanimivo je opisano tovariško življenje v konviktu v šent Vidu na Koroškem, kjer se Ivan posebno globoko spoprijatelji z neugnanim in navihanim Jurkom, ki pa Ivana vsak dan bolj in globlje razume. Tako se vszljubita, da Ivanu na ljubo pusti Jurko bogastvo svojih staršev in se tudi žrtvuje Bogu. Namesto Ivana postane Jurko sam menih. Ivanu pa ta zemška sreča ni bila namenjena. Bog ga pokliče k sebi, zlomi ga jetika, ki jo je podédoval od očeta. Prekrasna je njegova smrt: sama Mati božja pride z Detetom v prividu ponj in angelci mu zagodejo zadnjo pesem... — Delo je kaj primerno za odraslejšo mladino pri 14. in 15. letih. Kako globoko se bosta deček in deklica zamislila ob ti povesti in težka življenjska vprašanja, še globlje pa v večnost, žrtev in Boga. Zato jo vsem odraslejšim čitateljem kar najtopleje priporočam, saj je knjiga pravo umetniško delo, ki bo iz nje ta ali oni posnel premnogo lepih in tehtnih misli in po njih uravnal tudi svoje delo. F. J.

Zanimivosti

Kdaj se začne novo leto. Danes ta dan je že vsakemu znano, da je naša zemlja velika kroglja, ki se vrti okrog sonca in okrog svoje osi. Zato tudi ni povsod na svetu istočasno svetlo. Ko je pri nas dan, je n. pr. v zapadni Ameriki noč in narobe. Zato so tudi ure na svetu povsod različne. Ko na Silvestrovo udarijo pri nas ure polnoč, je v Newyorku, največjem mestu na svetu, ležečem ob Atlantskem oceanu, šele 31. decembra ob 6 zvečer. Onstran prostranih Združenih držav v Severni Ameriki ob Tihem oceanu je pa v milijonskem mestu San Franciscu šele 3 popoldne 31. decembra. — Prav nasprotno je pa na daljnem vzhodu v Aziji. Tam

so ure pred našimi. Ko trudni ležemo po polnoči, je v Kalkuti v Indiji že 1. januar ob 5 zjutraj. Še dalje v Avstraliji, v velikem pomorskem tržišču Sydneju je ob istem času že beli dan, 9 dopolne 1. jan. Na Novi Zelandiji je takrat že 11 dopoldne in avtomobili drvé proti mestu Wellingtonu. Bogati farmerji, ki so svoja prsirana posestva po silvestrovanju prespani že pregledali, se že vozijo čestitat prijateljem v mesto srečno novo leto. 1500 km vzhodno od novozelandske obale leži angleški otok Chatham in ta košček zemlje velja za oni del sveta, kjer prvi pozdravijo novo leto. Zato so ga krstili »Novoletni otok«.